

Веб-кейс та веб-квест як засоби формування комунікативної компетенції студентів економістів

З метою втілення колаборативного навчання іноземної мови майбутніх економістів мультимедійними засобами ми використовували відеокейси і веб-кейси. Зазначимо, що завдяки відвіданому семінару «National Geographic Learning», який проводився всесвітньовідомим спікером Девідом Евансом, ми ознайомилися з ефективним застосуванням та розробкою вправ і завдань до навчального відеоматеріалу, а також з особливостями використання відеокейсів у навчальному процесі.

Ми розробили етапи роботи з відеокейсом та відповідні вправи і завдання для кожного з них, а саме:

- а) підготовчий етап, на якому перед переглядом навчального відеоматеріалу використовувалися завдання (pre-viewing tasks) спрямовані на встановлення асоціативних зв'язків із раніше вивченими темами, формулювання передбачуваних проблем чи подій для обговорення у вигляді: дискусії за проблематикою відеоматеріалу; ознайомлення з питаннями до відеокейсу; визначення правильних і неправильних стверджень; складання списку ключових слів та виразів відеофрагменту.
- б) етап сприйняття матеріалу із завданнями (while-viewing tasks) щодо: пошуку лексичних одиниць; розширення соціокультурних знань; пошуку змістової інформації.
- в) контрольний етап, на якому студенти виконували завдання після перегляду відеокейсу (post-viewing tasks) з метою закріплення та перевірки отриманої інформації, як: складання діалогів; рольова гра на основі відеосюжету; написання електронного ділового листа; розв'язання інших відеокейсів самостійно.

Зауважимо, що поетапне використання відеокейсу протягом навчання іноземної мови сприяли формуванню у студентів начально-пізнавальної, комунікативної, лінгвістичної, інформаційної компетенцій.

Щодо рівня складності відеокейсу, то на початковому етапі ми застосовували міні-кейси тривалістю до 5 хвилин, після чого студенти переходили до розв'язання відеокейсів тривалістю не менше 10 хвилин. На завершальному етапі, студенти писали ділові електронні листи для підбиття підсумків та аргументованих висновків.

Перед використанням відеокейсу ми визначили цілі і розробили завдання до нього, упевнилися, що зміст відеоматеріалу відповідав реальному рівню знань та володіння іноземною мовою студентів, відеоматеріал був цікавим і новим для студентів, тривалість відео не перевищувала можливості даного етапу практичного заняття.

Метою кожного відеокейсу було створити навчальне професійно-наближене середовище, у якому головна роль у вирішенні проблем, закладених у певні бізнес-ситуації, із прийняттям критичних рішень належала студентам. Студентам доводилося аналізувати інформацію, розвивати альтернативні рішення, приймати рішення та створювати план дій. Співпрацюючи в команді, вони ділилися знаннями, досвідом та відстоювали свою точку зору з даного питання.

Обираючи шляхи вирішення проблеми, описаної у відеокейсі, студенти орієнтувалися на: позитивні сторони прийнятого рішення; прогнозовані наслідки впровадження прийнятого рішення; негативні сторони його реалізації.

Застосування відеокейсу передбачало певний набір послідовних вправ та завдань. Наприклад, перед переглядом тематичного відеоматеріалу шляхом дискусії, мозкового штурму або інших активних методів навчання ми підвели студентів до перегляду сюжету для того, щоб викликати інтерес до теми, що вивчалася, звернути увагу на її актуальність, ознайомити з новою фаховою лексикою та метою перегляду даного сюжету й необхідністю отримання знань із матеріалу, що буде запропонований.

Залежно від навчального матеріалу використовували повний або поетапний перегляд. Це залежало від особливостей самого відеоматеріалу, його тривалістю та супутніх завдань. Сам відеокейс складався, як правило, з декількох частин, що дало змогу виконувати завдання поетапно, а саме:

- основної інформації (наприклад, дані про діяльність компанії);
- опису проблемної ситуації, яка склалася в даній компанії;
- декількох варіантів вирішення проблеми;
- рішення студентів або експерта, якщо було передбачено у відеокейсі.

Завдання до відеокейсу були розроблені у вигляді закритих чи відкритих питань або тесту та виконувалися на певних етапах відеокейсу. Після розв'язання відеокейсу для підведення його підсумків та прийняття остаточного рішення студенти склали електронні ділові листи, у яких висловлювали власну думку щодо вирішення проблеми.

Перед переглядом відеоматеріалу ми запропонували студентам питання для обговорення щодо причин злиття та поглинання компаній у сучасних умовах розвитку світової економіки, перспектив чи проблем для таких компаній, основних видів злиття

компаній, визначення переваг та недоліків поглинання тощо. Окрім того, студенти занотували ключові слова з теми, а також іншу фахову лексику та вирази, що вживалися у відеоматеріалі.

Після перегляду першої частини відеоматеріалу студенти виконали завдання у вигляді тесту, що складався з 5 питань та 3 варіантів відповідей для виявлення розуміння переглянутого сюжету і визначення подальшого розгортання подій у сюжеті.

Після перегляду другої частини відео студенти виконали завдання на пошук змістової інформації, а також відповіли на запитання з метою перевірки розуміння переглянутого матеріалу та засвоєння економічної лексики.

Нарешті, після перегляду всього відеоматеріалу студенти висловили свої думки щодо розв'язання поставленої проблеми, обґрунтувавши шляхи її вирішення, посилаючись на коментарі героїв та спираючись на знання отримані з інших дисциплін.

Оцінювання кейсу відбувалося у вигляді інтерв'ю та дискусії з метою активізації навчального процесу, виявлення засвоєних знань та сформованих мовленнєвих умінь. Студенти проявили активність на всіх етапах виконання відеокейсу, висловлювали власні думки, вели дебати, надаючи аргументи, що, у свою чергу, сприяло розвитку критичного мислення у майбутніх фахівців.

Варто зазначити, що поширення інтернет-технології веб-квесту (WebQuest) є новим методом навчання студентів у межах мультимедійної технології навчання. Ця технологія становить спеціально організований вид навчально-дослідницької діяльності, яка полягає в пошуку інформації студентами в мережі Інтернет за вказаними адресами з метою практичного використання набутих знань, розвитку критичного мислення, аналізу, синтезу та оцінювання інформації.

На думку Г. Воробйова, технології веб-квест проектів є одними з найкращих засобів розвитку соціокультурної компетенції, використання яких забезпечує необхідні умови для мотивованої, самостійної та творчої діяльності студентів у процесі вивчення іноземної мови та культури, збагачення словникового запасу та мотивації застосування комп'ютерних технологій у своїй навчальній діяльності.

Поділяємо думку автора і вважаємо, що використання технології веб-квест у процесі навчання іноземної мови майбутніх економістів є новітньою формою організації навчання іноземної мови студентів економічного профілю, засобом розширення словникового запасу майбутніх економістів і інструментом пошуку інформації в мережі Інтернет для навчальної діяльності й аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів.

Для веб-квесту ми обрали різноманітні завдання, наприклад, розв'язання ребусів, пошук антонімів чи синонімів в он-лайн словниках, закриті запитання, пошук ключових слів завдяки посиланням на статті в Інтернеті тощо.

Заняття проводилося в комп'ютерному класі, де кожен студент мав доступ до Інтернету. Ми розділили студентів на гетерогенні підгрупи з 4–5 осіб, ознайомили їх з правилами та задачами веб-квесту, потім студенти перейшли до виконання завдань. Вони могли виконувати завдання у будь-якому порядку.

Під час проведення веб-квесту ми зіткнулися з тим, що студенти вгадували ключове слово без виконання деяких завдань. У такому випадку зараховували відповідь, однак, при підбитті підсумків гри, враховували кількість виконаних завдань у кожній з частин веб-квесту. Коли всі ключові слова було знайдено, ми оцінили виконання веб-квесту.

Отримані позитивні відгуки студентів після проведення веб-квесту довели, що така форма навчання іноземної мови майбутніх економістів є цікавою, інтерактивною, інформативною та дозволяє за короткий проміжок часу опрацювати значний обсяг матеріалу.

Отже, проведення заняття у формі веб-квесту сприяло формуванню в майбутніх економістів умінь читання автентичного тексту, розширенню словникового запасу, навичок роботи з електронним матеріалом, а також командної роботи.